

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: **M. S.**
bytem X

zast. Mgr. et Mgr. Janou Vegerbauerovou, advokátkou
sídlem Vodní 44/1, Blansko
proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X, ve věci přiznání invalidního důchodu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X **se z r u š u j e** a věc **s e v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je p o v i n n a** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11 429, 66 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. et Mgr. Jany Vegerbauerové, advokátky se sídlem Vodní 44/1, Blansko.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci

1. Žalobce brojil svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci ode dne 30. 10. 2023 přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně podle § 38 a písm. c) zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZDP“).

II. Žaloba

2. Žalobce předně popsal průběh jeho léčby a jeho hospitalizace v Psychiatrické nemocnici Brno – Černovice. Dále citoval z výstupní zprávy z Psychiatrické nemocnice Brno – Černovice, sepsané MUDr. Z. H. a prim. MUDr. F. V., přednostou oddělení. Z této zprávy přitom již v době vydání rozhodnutí žalované plynulo, že žalobce není schopen soustavného zaměstnání. S ohledem na četnost hospitalizace žalobce (březen 2023, září – říjen 2023, leden – únor 2024) je zřejmé, že období remise jeho onemocnění se zkracuje, stejně tak je evidentní postižení volní a emoční složky a také adaptability vlivem incipientního postpsychotického defektu.
3. Žalobce namítal, že při zohlednění výstupní zprávy z Psychiatrické nemocnice Brno – Černovice se jeví zhodnocení zdravotního postižení dle položky 3 písm. c) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhl. č. 359/2009 Sb.“) jako neadekvátní. Žalobce dále uvedl, že i po propuštění nadále dochází na ambulantní kontroly, jeho stav se nelepší, naopak dochází ke zhoršení stavu, což žalobce pocituje jednak subjektivně, ale vyplývá to i poslední lékařské zprávy psychiatrické ambulance MUDr. J. N. ze dne 20. 6. 2024 a ze zprávy praktického lékaře MUDr. L. K. ze dne 21. 6. 2024. Obě zprávy přitom uvádí, že žalobce není schopen vykonávat jakékoliv soustavné zaměstnání.

III. Vyjádření k žalobě

4. Žalovaná ve svém vyjádření především zrekapitulovala průběh řízení, včetně závěrů posudkové lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu. Žalobce namítá posouzení svého zdravotního stavu, a tudíž žalovaná navrhuje přezkoumání jeho zdravotního stavu posouzením posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.

IV. Jednání před soudem

5. Žalobce se z jednání omluvil. Právní zástupkyně žalobce při jednání především odkázala na žalobu a posudek PK MPSV.
6. Žalovaná při jednání především odkázala na vyjádření a napadené rozhodnutí.
7. Soud provedl dokazování posudkem PK MPSV ze dne 25. 11. 2024. Právní zástupkyně žalobce se ztotožnila se závěry posudku. Dále uvedla, že od jeho vyhotovení nedošlo ke zlepšení zdravotního stavu žalobce, naopak jeho zdravotní stav se zhoršuje. Hrozila další hospitalizace, ale nakonec se to podařilo zvládnout za

velké pomoci matky žalobce, která je jeho velkou oporou. Žalovaná se k posudku nevyjádřila. Soud při jednání neprováděl důkazy výsledkem matky žalobce.

V. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 ZDP, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován.
10. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).
11. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda

se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).

12. V posuzované věci není mezi stranami sporné, že žalobce je invalidní (tato skutečnost byla potvrzena i posudkem PK MPSV), ale je odlišně stanoven stupeň invalidity. V posuzované věci nechal proto soud vypracovat **posudek** PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 25. 11. 2024. PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise a odborného lékaře z oboru psychiatrie. V **posudkovém zhodnocení** je mj. uveden diagnostický souhrn, podle něhož žalobce trpí: a) *Paranoidní schizofrenie*, b) *Obezita*. V **posudkovém zhodnocení** je mj. uvedeno, že žalobce má základní vzdělání, učební obor kuchař – číšník přerušil ve 3. ročníku pro psychické potíže, má ID I. st. Žalobce je duševně nemocný, kterému po úvodních nejasnostech v diagnostice byla diagnostikována paranoidní schizofrenie. Žalobce byl od 3/2023 do 2/2024 3 krát psychiatricky hospitalizovaný (PK Brno Bohunice, překlad do PN Černovice, PN Černovice). Je popisován i počínající postpsychotický defekt s postižením zejména volní složky, emoční složky, adaptability, nízkou frustrační toleranci. Dle závěru psychiatra MUDr. J. N. z 20. 2. 2024 právě vzhledem k postpsychotickému defektu se nejvíce schopen soustavného zaměstnání, což je potvrzeno i v nálezů stejného lékaře ze dne 20. 6. 2024. Rovněž je uvedeno, že u žalobce přetrvávají zjevné známky schizofrenní symptomatologie a postpsychotického defektu. Neschopnosti výkonu jakéhokoliv soustavného zaměstnání uvádí i praktický lékař Lubomír Kosek dle svého vyjádření ze dne 21. 6. 2024. Na podkladě nálezů výše uvedených lékařů PK MSPV dochází k závěru, že žalobce není schopen výkonu soustavné výdělečné činnosti, a to od 30. 10. 2023 k současnosti (datum propuštění z psychiatrické hospitalizace). Stav aktuálně odpovídá III. st. Platnost je ponechána do 31. 12. 2026. Časové omezení je dáno z důvodu možného zlepšení zdravotního stavu, který by mohlo vést k částečnému obnovení pracovního potenciálu. V současnosti jde o zvlášť těžké postižení, při kterém přetrvává reziduální symptomatika těžkého stupně a je přítomné narušení výkonu téměř všech životních aktivit. V **posudkovém závěru** je pak mj. uvedeno, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 ZDP. Žalobce je invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP, přičemž se jedná o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 90 %. Den vzniku invalidity je stanoven na 30. 10. 2023. Žalobce t.č. není schopen výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek. Doba platnosti posudku je stanovena do 31. 12. 2026. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položka 3 e) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní

schopnosti 80 %. Dle § 3 vyhl. č. 359/2009 Sb. lze u žalobce prokázat, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav má takový vliv na jeho schopnost pokračovat v přípravě na výkon povolání, na schopnost rekvalifikace, i na schopnost jakékoli výdělečné činnosti, že horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti je vyšší než odpovídá stanovené horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti a z uvedeného důvodu PK MPSV tuto horní hranici navyšuje o 10%.

13. V posuzované věci soud vyhodnotil posudek PK MPSV ze dne 25. 11. 2024 jako posudek splňující všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Posudek byl vypracován PK MPSV zasedající v řádném složení za účasti lékaře s odborností psychiatrie. Žalobce se zasedání komise zúčastnil. Dle názoru soudu byl tedy komplexně zhodnocen jeho zdravotní stav, a to nejenom na základě lékařských zpráv, přičemž k objektivnímu posouzení zdravotního stavu PK MPSV provedla sama jeho zdravotní prohlídku a vyšetření.
14. Soud k věci dále uvádí, že u žalobce se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, přičemž jeho rozhodující příčinou je paranoidní schizofrenie. Jedná se o kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 3 (Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy), písm. e) (zvlášť těžké postižení, časté ataky s funkčně těžkou reziduální symptomatikou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit) přílohy k vyhl. 359/2009 Sb., s mírou poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 70 – 80 %. PK MPSV pak pokles míry pracovní schopnosti hodnotila na horní hranici, tj. 80 %. PK MPSV pak postupem dle § 3 odst. 2 vyhl. č. 359/2009 Sb., horní hranici zvýšila o 10 %, neboť dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce má takový vliv na jeho schopnost pokračovat v přípravě na výkon povolání, na schopnost rekvalifikace i na schopnost jakékoli výdělečné činnosti. Celkově tak pokles pracovní schopnosti žalobce činí 90 %. V souhrnu tedy krajský soud shledal, že předložený posudek PK MPSV je po stránce obsahové úplný a přesvědčivý, a splňuje tak požadavky kladené judikaturou na to, aby mohl být stěžejním důkazem o invaliditě žalobce. Dle PK MPSV pokles pracovní schopnosti žalobce činil 90 %, tj. žalobce dosáhl na invaliditu třetího stupně.
15. Jak plyne ze shora uvedeného, tak soud považuje posudkové hodnocení PK MPSV v Brně za úplné a přesvědčivé, neboť komplexně zhodnotilo zdravotní postižení žalobce. Krajský soud tak považuje skutkový stav doplněný předmětným posudkem PK MPSV za řádně zjištěný a úplný. Vzhledem k tomu pak bylo třeba dát žalobci za pravdu v jeho žalobních námitkách, neboť provedeným dokazováním se zjistilo, že žalobce skutečně k datu vydání napadeného rozhodnutí bylo třeba považovat za invalidního v třetím stupni, neboť jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 %. Krajský soud tedy shledal, že napadené rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu I. stupně, bylo vydáno na základě nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu a zrušil ho tak výrokem I. tohoto rozsudku ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
16. V dalším řízení je žalovaná povinna vydat ve věci přiznání invalidního důchodu žalobce nové rozhodnutí o jeho námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991

Sb., o provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalovaná bude v dalším řízení o invalidním důchodu vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v tomto soudním řízení (§ 78 odst. 6 s.ř.s.) a bude z něho vycházet při novém posouzení žádosti o přiznání invalidního důchodu žalobce.

17. Soud pro úplnost dodává, že při jednání neprováděl dokazování výsledkem matky žalobce, neboť to pro posouzení věci nepovažoval za potřebné.
18. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci přiznal soud náhradu nákladů právního zastoupení. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve znění účinném do 31. 12. 2024, platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v důchodovém pojištění ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000,- Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000,- Kč. Krajský soud přiznal zástupkyni žalobci náhradu nákladů za tři úkony právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu), sepsání žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d) a účast na jednání soudu (§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu). První dva úkony byly učiněny podle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024, a tudíž sazba za jeden úkon činí 1000 Kč. Ke každému takovému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024). Za účast u jednání u soudu již náleží odměna podle § 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, přičemž odměna za jeden úkon činí v takovém případě 4 620 Kč. K takovému úkonu pak náleží náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025). Soud dále přiznal zástupkyni žalobce podle § 14 advokátního tarifu náhradu za promeškaný čas při cestě na jednání k soudu a zpět dne 31. 7. 2025 (2 x 30 min) ve výši 300 Kč. Dále ji soud přiznal náhradu cestovních výdajů v celkové výši 588 Kč (náhrada za opotřebení motorového vozidla a náhradu nákladů pohonných hmot) na jednání soudu dne 31. 5. 2025, tj. cesta osobním automobilem ze sídla advokátní kanceláře z Blanska do sídla soudu v Brně a zpět (celkem 70 km), při průměrné spotřebě použitého automobilu 7, 3 l/100 km, benzínu v ceně 35, 80 Kč/litr a náhrady za opotřebení 5, 80 Kč (vyhl. č. 475/2024 Sb.). Ačkoliv zástupkyně nárokovala odměnu za nahlížení do spisu dne 22. 7. 2025, soud odměnu za tento úkon právní služby nepřiznal. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž (např. rozhodnutí 9 Azs 13/2022-32 ze dne 31. 3. 2022), nahlížení do spisu v rámci soudního řízení správního je třeba považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, nikoli za samostatný úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) dané vyhlášky, podle něž se za úkon považuje *prostudování spisu při skončení vyšetřování*. Prostudování spisu ve správním soudnictví se pokládá za nezbytný krok

na počátku zastupování v soudním řízení, aby se ustanovený advokát seznámil s danou věcí. Nejedná se tedy o úkon srovnatelný s prostudováním trestního spisu dle citovaného ustanovení advokátního tarifu, k němuž dochází v průběhu trestního řízení, a to po skončení vyšetřování (shodně viz usnesení NSS ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 40, či rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2016, č. j. 9 Ads 265/2015 - 13, bod 14). Přiznal ji však cestovní náhrady spojené s nahlížením do spisu (70 km ze sídla zástupkyně do sídla soudu a zpět), a to náhradu za použití motorového vozidla náhradu nákladů pohonných hmot v celkové výši 588 Kč při průměrné spotřebě použitého automobilu 7, 3 l/100 km, benzínu v ceně 35, 80 Kč/litr a náhrady za opotřebení 5, 80 Kč (vyhl. č. 475/2024 Sb.). Dále soud zástupkyni přiznal náhradu za promeškaný čas (2 krát 30 min) spojený s cestováním z Blanska do Brna a zpět za účelem nahlížení do soudního spisu dne 22. 7. 2025 ve výši 300 Kč (150 Kč za každou i jen započatou půlhodinu dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 9 446 Kč. Jelikož zástupkyně žalobce soudu doložila, že je plátcem DPH, soud odměnu o částku připadající na tuto daň (21 %) zvýšil. Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 11 429, 66 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V Brně dne 31. července 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce